

Pouk, ki navduši

Irena Hancman
Osnovna šola
Franja Goloba Prevalje

Dejavnosti in pristopi za spodbujanje govora v tujem jeziku

Povzetek: Komunikacija ima v današnjem času izredno veliko vlogo v posameznikovem življenju. Za uspešno sporazumevanje poleg materinščine posameznik potrebuje tudi tuje jezike. Da tuji jezik ne ostane samo na ravni razumevanja, ampak otrok lahko z njim uspešno komunicira, mu moramo pomagati. Najboljša popotnica za uspešno komuniciranje v tujem jeziku so najrazličnejše dejavnosti in pristopi, ki komunikacijo spodbujajo že v učilnici. V prispevku so opisane posamezne dejavnosti in pristopi za spodbujanje komunikacije pri otrocih v okviru zgodnjega poučevanja tujega jezika. Opisana je uporaba pesmic, lutk, »tongue twisterjev«, igre vlog ter drugih didaktičnih iger. **Ključne besede:** komunikacija, zgodnje poučevanje tujega jezika, dejavnosti pri pouku, govor, govorno sporočanje.

Activities and Approaches for Encouraging Speaking in a Foreign Language. Abstract: In present times, communication plays an extremely big role in an individual's life. In order to communicate successfully an individual needs foreign languages, in addition to his/her mother tongue. We must help children in order for the foreign language to progress beyond the comprehension level and for them to be able to successfully communicate in it. The best way to teach how to successfully communicate in a foreign language is through various activities and approaches that encourage communication in the classroom. The paper describes individual activities and approaches for encouraging communication in children, within the scope of early foreign language teaching. It describes the use of songs, puppets, »tongue twisters«, role-playing and other didactic games. **Key words:** communication, early foreign language teaching, activities during lessons, speech, oral communication.

Uvod

Govor in govorno sporočanje imata v današnjem času zelo veliko vlogo v posameznikovem življenju. Težko bi rekli, da katerakoli posameznikova dejavnost lahko teče brez njiju. Kako uspešni smo v komunikaciji v maternem ali tujem jeziku, to vpliva na naše družinsko, družabno in poslovno življenje. Vpliva na naše uspehe, medsebojne odnose in posledično tudi na našo srečo in zadovoljstvo. Seveda je za otroka najpomembnejše uspešno komuniciranje z okolico v maternem jeziku. Pomembno je, da zna ubesediti svoje potrebe, želje in pričakovanja. Z leti, ko otrok odrašča, postaja vedno bolj pomembno tudi komuniciranje v tujem jeziku. Otroci ponavadi prvič slišijo tuji jezik na televiziji ali v računalniški igrici. Prvih strategij poslušanja in govorjenja v tujem jeziku pa se otrok nauči v šoli pri pouku oz. na

tečajih tujega jezika. Izrednega pomena je, na kakšen način mu je tuji jezik predstavljen, ali se v učilnici počuti sproščenega, zadovoljnega in samozavestnega.

Pri pouku angleščine v drugem razredu sem letos uporabila kar nekaj dejavnosti za spodbujanje govora oz. govornega sporočanja.

Pesnice

Lansko šolsko leto sem uvedla razredno rutino, in sicer smo vsako šolsko uro pričeli z uvodno pesmico *Hello, hello*, končali pa s pesmico, ki je ustrezala vsebini ure. Opazila sem, da imajo pri komunikaciji v tujem jeziku pesmice izjemen pomen. Otroci so se ob njih sprostili, zabavali, lahko so se gibali in plesali. Spoznavali so novo besedišče in jezikovne vzorce. Boljše so se naučili izgovarjati glasove (*sh, th, v, w* ipd.) in bolj utrdili naučene vsebine. Opazila sem, da pri pesmicah

sodelujejo tudi učenci, ki so bolj boječi in tihi. Večkrat so si učenci zapeli del pesmice, če so potrebovali neko besedo oz. stavčni vzorec.

»Tongue twisters«

Za izboljšanje otrokove izgovorjave posameznih glasov (*sh, th, v, w* ipd.) in besed sem na tej stopnji uporabila različne kratke in enostavne »tongue twisterje« ali v prevodu lomilce jezika. Gre za ponavadi nesmiselne povedi, ki jih je težko izgovoriti. Največkrat sem jih uporabila predvsem za zabavo in sprostitve. Dejavnost sem popestrila z izbiranjem različne hitrosti govorjenja, da sem govorila od zadaj naprej, včasih smo si izmislili tudi melodijo.

Primer: SEVEN SHEEP ARE SLEEPING IN A SHOP.
VERY WELL, VERY WELL, VERY WELL ...

Lutke

Lutke so bile pri pouku tujega jezika nepogrešljive. Uporabljala sem ročne ter naprstne lutke, otroci pa so si izdelali tudi svoje papirne lutke na slamicah. Največkrat sem jih uporabila v uvodnem delu šolske ure, kot napoved učnih vsebin. Z njimi sem odigrala najrazličnejše dialoge in otroci so te stavčne vzorce hitro utrdili ter jih sčasoma pričeli tudi ponavljati. Sama sem pri pouku uporabljala vedno enako lutko fantka, katerega so otroci sprejeli za svojega prijatelja. Z njim so se pogovarjali, mu peli ali deklamirali. Otroci so se ob lutki počutili sproščene in ta vmesna dejavnost je vsakič popestrila šolsko uro.

Igra vlog

Z igro vlog smo pričeli v začetku šolskega leta, z osnovnimi pozdravi, zahvalami, navodili za delo v razredu. Sodelovali so samo učenci, ki so sami želeli, ostali so jih poslušali in se čez nekaj časa priključili. Preden smo pričeli z igro vlog, smo se vedno naučili posameznih jezikovnih vzorcev in to znanje tudi preverili. Otroci so se tako počutili bolj varno in samozavestno. Najprej smo igre vlog z uporabo jezikovnih vzorcev uporabljali v krogu. Pred sabo smo imeli slikovne kartice, ki smo jih skupaj poimenovali. Nato je prostovoljec odšel v kot, njegov sošolec pa je s čarobno paličico pokazal na eno kartico. Ko se je prostovoljec vrnil, je ugibal: »*Is it a dog? Is it a cat?*« Otroci so odgovarjali: »*No, it isn't. Yes, it is.*«

Na takšen način smo igrali najrazličnejše dialoge v trgovini, na avtobusu, v restavraciji, knjižnici ...

Pri tej dejavnosti so bili dobrodošli najrazličnejši drobni pripomočki za igranje (plastična hrana, krožniki, vilice, škatle kosmičev, mleka, vozovnice ...), da bi se učenci čim lažje živeli v situacijo.

Didaktične igre

V razredu sem letos uporabila najrazličnejše didaktične igre za spodbujanje govornega sporočanja. Večina otrok je bila na začetku šolskega leta zadržana in smo potrebovali kar nekaj ur, da so razumeli osnovna navodila v tujem jeziku (»*Open your notebooks. Take your pencils. Stand up ...*«). Sčasoma so postajali samozavestnejši, začeli so se odzivati, nekateri so pričeli ponavljati določena navodila. Najraje so sodelovali pri petju pesmic in pri zabavnih igrah.

Takšna je npr. igra *Parachute game* (Rešimo padalca). Po uvodni uri, ko so otroci usvojili določeno novo besedišče, je bila ta igra zelo dobra za utrjevanje besedišča in stavčnih vzorcev (npr. »*Is it a ...?*«). Na tablo sem narisala padalo s padalcem (otrokom). Ta padalec je bil privezan s štirimi vrvmi. Pod padalom je bil velik morski pes. Otrok je izžrebal eno slikovno kartico in jo držal nad glavo, ne da bi videl, katera je. Potem je začel spraševati »*Is it a pencil? Is it a book? Is it a ruler?*« V primeru, da besede ni uganil v prvem poskusu, smo mu izbrisali eno vrstico. Če je besedo uganil v štirih poskusih, se je rešil pred morskim psom, v nasprotnem primeru pa je padel v morje. Igro so se otroci zelo radi igrali skozi celo šolsko leto, s tem pa so usvajali spretnosti slušnega in vidnega razločevanja, besedno in nebesedno so se odzivali ter se usposabljali za govorno sporazumevanje in sporočanje. Pri pouku sem večkrat uporabila tudi didaktično igro **The silent telephone game** (Tihi telefon). Ker igro poznajo že iz našega okolja, navodila otroci takoj razumejo. Učenci so sedeli v kolonah, eden za drugim (po trije – otrok je seveda lahko tudi več).

Slika 1: The silent telephone game.

Na koncu kolone so jih čakale kartice z vremenskimi znaki in imeni slovenskih mest (Slika 2), na tabli pa so bili prilepljeni preprosti zemljevidi Slovenije s temi mesti.

Slika 2: Kartice z vremenskimi znaki in imeni naselij.

Zadnji otrok v koloni je potegnil kartico in v mislih sestavil stavek (»It is sunny in Maribor.« ali »It is cloudy in Celje.«). Ta stavek je povedal sosedu pred njim. Stavek je tiho potoval naprej do prvega v koloni.

Slika 3: Potek igre The silent telephone game (1).

Slika 4: Potek igre The silent telephone game (2).

Ta je stekel k zemljevidu Slovenije, glasno napovedal vreme in prilepil znak za vreme k ustreznemu mestu. Zmagala je skupina, ki je prva porabila vse vremenske kartice.

Slika 5: Konec igre – porabili so vse slikovne kartice.

Zaključek

Poučevanje brez učbenika prinaša učiteljem kup težav, ki so povezane predvsem s povečanim obsegom priprave na pouk. Po drugi strani pa lahko s tem pristopom ogromno pridobijo učenci, saj učitelj veliko lažje prilagaja svoje metode in oblike dela. Če se učenci na nek didaktičen pristop pozitivno odzovejo, lahko učitelj naslednje ure pripravi tako, da bo takšen pristop uporabljal večkrat. Npr. v primeru, da učenci raje govorijo pri igri vlog kot pri igri z lutko, bo prvi pristop uporabljal večkrat. S tem ne bogatijo svojega znanja samo učenci, ampak tudi učitelj, kar ne bi smeli zanemariti.

Vse zgoraj naštetje dejavnosti učencem omogočajo spontano vključevanje v govorno sporočanje glede na njihove sposobnosti in samozavest z upoštevanjem tihe dobe. Izziv pri opisanem načinu poučevanja vidim v tem, kako posameznemu učencu ponuditi pravo mero priložnosti za aktivno vlogo pri poslušanju in govorjenju v tujem jeziku. Uporaba zabavnih didaktičnih iger se je v moji praksi izkazala za nepogrešljiv učni pripomoček, saj sem z njimi pri učencih razvila občutek sproščenosti in učenja skozi igro. ■

Viri in literatura

1. Garber, P. R. (2008). *Reproduced from 50 Communications Activities, Icebreakers, and exercises*. Amherst: HRD Press.
2. Pendić, S. (2013). *Communication Strategies Used by Young Learners in a bilingual Classroom*. Salatić: English department faculty of language and literature.